

İstinafin Butlan, İptal Ve Tedbir Çelişkisi Ve Reform İhtiyacı

Yazar: Mehmet Gün / 📅 22 Mayıs 2026, Cuma / 🏢 Oda: Siyaset

Hukukçu Mehmet Gün: İstinaf mahkemesinin CHP yönetimi aleyhine aldığı mutlak butlan kararı kendi içinde çelişkiler taşıyor.

Geçen hafta butlan-kayım tartışmalarının saçmalığına ilişkin bir yazı yayınlamıştım. Devamında da siyasi partilerde delegelik sisteminin kaldırılması gerektiğine dair yazımı yayınlamıştım. Aradan çok geçmedi; bugün İstinaf Mahkemesi'nin 4-5 Kasım 2023 tarihli kurultayın ve alınan kararların butlanına karar verdiği, bu tarihten sonra yapılan kurultayların ve alınan kararların da iptaline karar verdiği haberi geldi.

İstinaf mahkemesinin bu kararı ve kararda Kemal Kılıçdaroğlu yönetiminin CHP'nin yönetimine geri dönmesine dair bir ihtiyati tedbir kararı verdiği de anlaşılıyor. Mahkemenin ihtiyati tedbir kararı vermesi mutlak butlan kararının tek başına kayıym tayin etmesine yetmediğini gösteriyor. Ancak ihtiyati tedbir kararı durumu biraz daha karmaşıklaştırıyor.

Butlan Kararı Sakat ve Çelişkili

İstinaf kararında sakatlık ve çelişkiler var:

- 1- Bu yönde açılmış bir dava önüne gelmeden mahkemenin 4-5 Kasım 2023'ten sonra yapılan tüm kurultayların ve alınan tüm kararların iptaline karar vermesi sakat;
- 2- Sonraki kurultaylar ve kararlar için mutlak butlan değil, iptal kararı verilmiş. İptal halinde "nispi

butlan" olur; hüküm kesinleşinceye kadar iptal edilen sonraki kurultaylar ve kararlar geçerli kalmaya devam eder;

3- 4-5 Kasım 2023 tarihli kurultayın ve alınan kararların mutlak butlanını tespit etmiş olması, Kılıçdaroğlu'nun ve yönetiminin yönetime geri gelmesi için yetmez; sonraki kurultayların ve kararların iptaline dair kararın kesinleşmesi gerekir.

4- İstinaf Mahkemesi, kararında kendisi söylemiş: Bu karar 2 hafta içinde temyiz edilebilir; temyiz sürecinin sonuna kadar iptal kararı etkili olmaz; Özgür Özel'in ve yönetimin sonraki seçimleri o zaman kadar iptal edilmiş olmaz.

5- İhtiyati tedbir kararı, ancak iptal davasında (mutlak butlan değil) açıkça bir hukuka aykırılık varsa ve (kesinleşmiş) hüküm verilmesine kadar geçecek sürede telafi edilmesi imkânsız zarar söz konusu olur ise verilebilir.

Hem CHP Hem Ülkeye Zarar

Ancak ne açılmış sonraki kurultayların ve kararların iptali talep edilen bir dava var, ne de böyle bir dava açılmış olsa bile giderilmesi imkânsız olan bir zarar var. Tersine, verilen ihtiyati tedbir kararı, bırakınız CHP'ye ve seçmenine verdiği zararı, ülkemize büyük zarar vermektedir. Bunu İMKB'de değer endeksi düşüşü ve diğer ekonomik göstergelerdeki ani kötüleşme göstermektedir. İstinaf mahkemeleri Türkiye'nin ihtiyacı olmadığı halde AB'nin tavsiyesiyle sözde duruşmalı temyiz hakkını yerine getirmek için kuruldu. Buna karşın bu mahkemeler, sözlü temyiz incelemesi yapmadan, evrak üzerinden karar almaktadır. Duruşmada yüz yüze tartışmadan hüküm veren hâkimler hem uyuşmazlığı hem de ilgili hukuku anlama ve isabetli uygulama yeteneğinden mahrum olurlar. Bu da burada olduğu gibi kendi içinde çelişkili kararlar almalarına, kamuoyundaki dava dışı etmenlerin kanaat ve kararlarının oluşmasında etkili olmasına neden olur.

İstinaf Mahkemeleri ve Yargı Reformu

İlk derece mahkemeleri basit işler dışında hüküm vermeyen adli hazırlık mahkemeleri haline dönüştürülmeli, istinaf mahkemeleri de mutlaka duruşmalı yargılama yapan heyet mahkemeleri olmalı, bu tür nitelikli davaların, mümkün olan en iyi hazırlıkla ve en kısa zamanda gerçek hâkim teminatlarına sahip olan Yargıtay önüne gelmesi sağlanmalıdır.

Butlan tartışmaları Türkiye'nin kendi kendisine her geçen gün zarar vermesine neden olmaktadır. Yargı kararlarının bu tür durumları en hızlı bir şekilde ve sürece dahil olan herkesi ve kamuoyunu aydınlatacak derinlikte ve tatmin edicilikte olması şarttır.

Ancak bunu sağlamak için yargının kapsamlı olarak reform edilmesi, en başta ise Hâkimler ve Savcılar Kurulu'nun, yürütmeden tam bağımsız, ancak şeffaf, hesapverir ve tüm kararları yargı denetimine tabi, toplumun tüm paydaşlarının temsil edildiği, kaliteli hizmet üretimine odaklanan bir adalet yüksek kurumuna dönüştürülmesi gerekir.

